

Міністерство освіти і науки України
Тернопільський національний економічний університет
Факультет банківського бізнесу

Кафедра економічної теорії

Міждисциплінарна курсова робота
з економічної теорії

на тему:

«Інфляція та проблема державного регулювання цін»

Студента II курсу, групи ФБС – 22

Побережний Роман

Керівник: кандидат економічних наук,

Сліпченко Тетяна Олександрівна

Національна шкала _____

Кількість балів _____

Оцінка ECTS _____

Тернопіль – 2017 р.

План

Вступ

1. Теоретичні аспекти прояву інфляційних процесів, сутність і форми державного втручання в процеси ціноутворення
2. Державне регулювання цін в Україні, вплив інфляційних процесів на державне регулювання цін
3. Аналіз напрямків антиінфляційної програми: зарубіжний досвід

Висновки

Список використаної літератури

Зміст

План.....	2
Вступ.....	4
Розділ 1. Теоретичні аспекти прояву інфляційних процесів, сутність, форми і методи державного втручання в процеси ціноутворення.....	6
Розділ 2. Державне регулювання цін в Україні, вплив інфляційних процесів на державне регулювання цін.....	10
Розділ 3. Аналіз напрямків антиінфляційної програми: зарубіжний досвід.....	15
Висновки.....	20
Список використаних джерел.....	22

Вступ

Інфляція є одним із найтяжчих проявів макроекономічної нестабільності. У світі немає країни, яка б у другій половині XX століття тією чи іншою мірою не зазнала б втрат від інфляції. Особливо негативно інфляція відбилася на всіх сторонах соціально-економічного життя в Україні.

При інфляції відбувається порушення процесу суспільного відтворення, яке відбувається внаслідок перенасичення сфери обігу грошовими знаками понад реальні потреби та їх знецінення. Інфляційні процеси викликають стрімке зростання цін, зниження життєвого рівня населення, позбавлення підприємців стимулів до відкриття власної справи, викривлення економічних орієнтирів, загострення економічних і соціальних суперечностей.

Україна пережила одну з найвищих в світовій історії інфляцій. Про її причини та закономірності досі висловлюються судження, які не відповідають дійсності. На мою думку, проблема інфляції у сьогоденні носить достатньо актуальний характер.

Мета написання курсової роботи – це з'ясування суті такого явища економіки як інфляція, простежити її вплив на економіку України, а також дослідити як держава втручається в перебіг інфляції на прикладі регулювання цін.

Вихід з кризового стану для економіки будь-якої країни містить два основних елементи. По-перше, приборкання інфляції та, по-друге, припинення падіння виробництва. Однак ключовим моментом є саме вирішення питання інфляції, оскільки це - найважливіша умова для поновлення інвестиційної активності, що, в свою чергу, має забезпечити відродження виробництва.

Завдання курсової роботи полягає у відповіді на такі ключові питання:

- суть інфляції
- механізм формування інфляції, основні причини виникнення
- державне регулювання цін
- вплив інфляційних процесів на державне регулювання цін в Україні
- проведення антиінфляційної політики в Україні та порівняння її із

зарубіжним досвідом інших країн

Значна увага в роботі також приділена з'ясуванню суті інфляції та особливостей впливу інфляційних процесів на ціноутворення в умовах сучасної України, а також антиінфляційній політиці, спрямованій на оздоровлення економіки і підвищення життєвого рівня населення.

За своїм змістом робота поділена на такі розділи:

1. у першому розділі аналіз зосереджений на суті поняття інфляція та причинах її прояву, а також сутності і формах державного втручання в процеси ціноутворення
2. в другому розділі роботи відбувається аналіз державного регулювання цін в Україні під впливом інфляційних процесів
3. третій розділ зосереджений на антиінфляційній програмі в Україні та застосуванні зарубіжного досвіду для подолання підняття економіки на новий вищий рівень

Матеріалами для написання курсової роботи послуговували:

- підручники
- навчальні посібники
- монографії
- періодичні видання
- ресурси Інтернет

Розділ 1. Теоретичні аспекти прояву інфляційних процесів, сутність і форми державного втручання в процеси ціноутворення

Інфляція – це одна із найбільших і найгостріших проблем сучасного розвитку економіки в багатьох країнах світу, яка несе негативний вплив на суспільство в цілому.

Існує багато пояснень виникнення та причини інфляції, але загалом найчастіше використовують два: перше пояснення говорить, що інфляційні процеси – це виключно грошове явище, яке з'явилося внаслідок порушенням грошового обігу; друге ж трактує інфляцію як макроекономічне явище, спричинене порушенням пропорцій між виробництвом і споживанням, попитом та пропозицією товарів.

Під терміном «інфляція» слід розуміти певний процес, який виникає внаслідок порушень в грошовому обігу (надлишок готівкових та безготівкових коштів), наслідком цього слідує збільшення загального рівня цін.

Основними теоріями, що пояснюють причини інфляції, є кейнсіанська і монетаристська.

Прихильники кейнсіанської теорії розглядають лише інфляцію попиту, яка, на їх погляд, виникає в умовах повної зайнятості. За цих умов збільшення сукупного попиту означає утворення надмірного попиту, який спричиняє зростання цін. Таким чином, загальний рівень цін в економіці можна визначити через співвідношення обсягу виробництва, якого вимагають споживачі та потенційного обсягу виробництва. За повної зайнятості ці два показники дорівнюють один одному і тому загальний рівень цін не змінюється. Якщо ж сукупний попит перевищує потенційний ВВП, то в економіці виникає надмірний сукупний попит. Для його усунення ціни мають зрости. Отже, згідно з кейнсіанською теорією причиною інфляції є надмірний сукупний попит (надмірний споживчий попит; урядовий попит; іноземний попит).

Прихильники монетаристської теорії вважають, що причиною інфляції є надмірна кількість грошей в обігу порівняно з вартістю товарів та послуг. Теоретичною базою монетаристської позиції слугує рівняння кількісної теорії

грошей. Монетаристи виходять з двох передумов: Швидкість обігу грошей є стабільною. Обсяг виробництва визначається не монетарними, а реальними чинниками, тобто факторами виробництва. За цих передумов надмірне збільшення грошової маси викликає зростання сукупного попиту і цін. Свій висновок щодо ролі грошей в інфляційному процесі монетаристи підтверджують існуванням суттєвої кореляції між грошовою масою та інфляцією. Але, на думку кейнсіанців, грошова маса є не причиною інфляції, а засобом реалізації сукупного попиту, надмірне зростання якого спричиняє інфляцію. Тією самою мірою, якою надмірним є сукупний попит, надмірною є і грошова маса.

До найважливіших інфляційних причин зростання цін можна віднести такі:

1. Диспропорційність – незбалансованість державних видатків і доходів (дефіцит державного бюджету). Часто цей дефіцит покривається за рахунок використання друкарського верстата, що призводить до збільшення грошової маси і, як наслідок, – інфляції.

2. Інфляційно небезпечні інвестиції – здебільшого мілітаризація економіки. Військові асигнування призводять до утворення додаткового платоспроможного попиту і, як наслідок, - до збільшення грошової маси. Надмірні військові асигнування є головною причиною хронічного дефіциту державного бюджету, а також збільшення державного боргу, для покриття якого випускаються додаткові паперові гроші.

3. Відсутність чистого вільного ринку і досконалої конкуренції як його частини. Сучасний ринок в основному олігополістичний. Оскільки олігополіст зацікавлений в скороченні виробництва і пропозиції товарів, створюється дефіцит, який використовується ним для підтримання чи підняття цін на товари.

4. Імпортована інфляція, роль якої зростає із збільшенням відкритості економіки і залученням її до світогосподарських зв'язків тієї чи іншої країни. Можливості для боротьби у держави досить обмежені. Засіб ревальвації власної валюти, що інколи застосовується в таких випадках, робить імпорт більш вигідним, одночасно ускладнюючи експорт.

5. Інфляційні очікування – набуття інфляцією само-підтримуючого характеру. Це коли населення і господарські суб'єкти звикають до постійного підвищення цін. Населення вимагає підвищення заробітної плати і запасасться товарами заздалегідь, очікуючи на їх швидке подорожчання. Виробники побоюються підвищення цін з боку своїх постачальників, які закладають в ціну своїх товарів прогнозоване ними зростання цін на комплектуючі і розгойдують цим “маховик” інфляції. Приклад таких інфляційних очікувань ми можемо спостерігати у повсякденному житті.

Інфляція не означає зростання цін на абсолютно всі товари та послуги. Ціни на окремі товари можуть підвищуватися, знижуватися, залишатися без зміни. Важливо, щоб збільшився загальний рівень цін, тобто дефлятор ВВП.

Ціна, є історичною категорією, що виникла і сформувалася в процесі зародження і розвитку обміну, а ціноутворення — це процес встановлення цін на товари та послуги.

Державне регулювання цін являє собою діяльність держави, спрямовану на встановлення і збереження такого рівня цін, який забезпечував би рентабельну діяльність суб'єктів господарювання, паритет цін різних галузей народного господарства, реальність заробітної плати, стійкість валюти та інші економічні параметри в державі. Державне регулювання цін — це не разовий акт встановлення рівня цін, їх динаміки і співвідношення, а комплекс заходів щодо активізації всіх ціноутворюючих факторів.

Форма - це спосіб організації та взаємодії елементів і процесів явища як між собою, так і з зовнішніми умовами. Поняття методу дещо вужче - це спосіб досягнення мети, певним чином упорядкована діяльність. У цілому регулювання цін може бути прямим та непрямим. Суть прямих методів така: в умовах ринкової економіки підприємство-виробник самостійно встановлює ціни на свої вироби, однак при цьому воно має враховувати чинні державні законодавчі та нормативні акти. Відхилення від встановлених норм і правил проявляється у процесі взаємодії підприємства з партнерами, кредитно-фінансовою і банківською системою, податковою адміністрацією та ін. Пряме регулювання найчастіше

здійснюється в періоди інфляції та дефіциту товарів. За цих умов держава втручається в діяльність підприємств, регулюючи ціни на найважливіші товари та послуги для населення, вживаючи антимонопольних заходів, намагаючись зменшити соціальне напруження в суспільстві. Пряме регулювання здійснюється в так званих галузях суспільного користування.

Непрямі методи передбачають зміну кон'юнктури, встановлення оптимального співвідношення між попитом та пропозицією. Вони здійснюються у різних формах — від державних замовлень до регулювання витрат підприємств через встановлення норм і нормативів. Ці методи не мають безпосередньої дії, але сприяють уповільненню підвищення цін у масштабах економіки.

Методи, за допомогою яких держава впливає на процеси ціноутворення, умовно поділяють на економічні та адміністративно-командні.

Розділ 2. Державне регулювання цін в Україні, вплив інфляційних процесів на державне регулювання цін

Ціна є одним з найважливіших інструментів регулювання економіки. Її регулювальний вплив на економіку охоплює багато напрямів. За допомогою цін виробництво підпорядковується суспільним потребам, вираженим у формі платоспроможного попиту, ціни стимулюють зниження витрат на виробництво і реалізацію товарів, запровадження досягнень НТП, підвищення якості товарів тощо.

Регулювальні функції ціна найефективніше може виконувати лише за умов вільного ціноутворення, тобто тоді, коли вона формується тільки під впливом ринкових факторів. Але як ринок, так і вільна (ринкова) ціна не є універсальними засобами регулювання економіки. Вони не здатні враховувати всієї різноманітності умов і цілей соціально-економічного розвитку країни.

Світова практика підтверджує, що державне регулювання цін у тій чи іншій мірі існує в усіх країнах. Сутність і форми державного впливу на процеси ціноутворення залежать від стану економічного розвитку країни.

В Україні державне цінове регулювання регламентується Законами України «Про ціни і ціноутворення», «Про обмеження монополізму та недопущення недобросовісної конкуренції у підприємницькій діяльності», постановою Кабінету Міністрів України «Про встановлення повноважень органів виконавчої влади та виконавчих органів міських рад щодо регулювання цін (тарифів)» тощо. Закони у сфері ціноутворення встановлюють основні правила формування та застосування цін в країні, порядок контролю за цінами, відповідальність за порушення його, права та обов'язки окремих органів виконавчої влади у сфері ціноутворення. Для практичного виконання закони доповнюються та конкретизуються рішеннями парламенту, указами Президента чи постановами Уряду.

З метою здійснення цінової політики держава створює спеціальну систему органів ціноутворення, до якої в Україні входять загальнодержавні, регіональні та відомчі установи. До першої групи належить Міністерство економіки та з питань європейської інтеграції України, до другої— управління з питань цінової політики

Ради міністрів АР Крим, обласних, Київської та Севастопольської міських державних адміністрацій.

Діяльність Міністерства економіки у сфері ціноутворення спрямована на формування та реалізацію цінової політики в країні, аналіз і прогнозування динаміки цін і тарифів, розроблення відповідних пропозицій щодо регулювання цін і отримання інфляції, здійснення методологічного керівництва діяльністю органів управління різного рівня з питань формування цін. Повноваження Міністерства економіки щодо регулювання цін постійно скорочувалися й нині обмежуються лише встановленням оптових цін на природний газ для виробників і постачальників, тарифів на транспортування його територією України та роздрібних цін на газ для населення.

Управління з питань ціноутворення місцевих державних адміністрацій мають право регулювати ціни на паливно-енергетичні ресурси (вугілля, газ скраплений, торф паливний та ін.), що відпускаються населенню для побутових потреб; тарифи на теплову енергію, послуги водопостачання та водовідведення; граничні рівні рентабельності та торговельні надбавки на дитяче харчування;

тарифи на платні послуги, що надають лікувально-профілактичні державні та комунальні заклади охорони здоров'я; граничні рівні торговельних надбавок на окремі вітчизняні та імпортовані лікарські засоби й вироби медичного призначення, заставні ціни на скляну тару тощо.

Міністерства та інші центральні органи державної виконавчої влади, устанавлюючи ціни, як правило, погоджують свої рішення з Міністерством економіки та з питань європейської інтеграції та деякими іншими державними організаціями (Пенсійним фондом, Національним банком України). Так, Міністерство транспорту за погодженням з Мінекономіки встановлює тарифи на перевезення вантажів і пасажирів залізничним транспортом. Міністерство зв'язку — тарифи на основні послуги зв'язку, Національна комісія з питань регулювання енергетики — тарифи на електроенергію, що відпускається населенню для побутових потреб. У цілому перелік продукції, ціни на яку підлягають

державному регулюванню, постійно скорочується, що свідчить про відповідне дерегулювання цієї сфери економіки.

Державне регулювання цін — це засіб досягнення певних цілей державної економічної політики. Можна виділити декілька найтипівіших цілей, кожній з яких відповідають певні методи державного впливу на ціноутворення:

1. Запобігти руйнівному впливу цін на економіку. Така ціль, як правило, ставиться, коли в економіці порушено природні господарські зв'язки, бракує необхідної інфраструктури ринку, наявний гострий дефіцит основних товарів, високий рівень інфляції, безробіття і т. ін. За таких умов вдаються переважно до політики прямого регулювання цін, у межах якої на найнеобхідніші види товарів і послуг установлюються фіксовані ціни. Політику фіксованих цін неминуче доводиться доповнювати дотуванням виробників цієї продукції.

2. Стримати інфляцію за допомогою політики доходів. У межах цієї політики ставиться завдання зупинити розкручування спіралі «зарплата — ціни» і знизити на цій основі інфляцію до нормального рівня. За таких умов найбільшого поширення набули такі методи: тимчасове «заморожування» (блокування) цін, застосування граничних цін чи граничних коефіцієнтів підвищення їх, використання граничних нормативів рентабельності, дотування виробників соціально важливих споживчих товарів чи надання цільових компенсацій споживачам. Ці методи державного регулювання цін, як правило, доповнюються відповідним регулюванням заробітної плати.

3. Забезпечити доступ до товарів першої необхідності всім верствам населення незалежно від рівня їхніх грошових доходів. Така ціль може бути виправданою за умов порівняно невисокої ефективності суспільного виробництва, коли існує суперечність між високими витратами на виробництво товарів першої необхідності та низькою заробітною платою широких верств населення. Для вирішення цієї проблеми застосовується політика низьких цін на товари першої необхідності, яка реалізується через низький рівень товарних податків або через повне звільнення від податків. За необхідності політика низьких цін доповнюється дотуванням виробників найважливіших товарів. У межах цієї

проблеми щодо деяких товарів не першої необхідності держава застосовує політику високих цін, яка реалізується за допомогою підвищених ставок непрямих податків (наприклад, акцизного збору). За допомогою високих цін держава обмежує виробництво та споживання відповідних товарів, а водночас компенсує втрати податкових надходжень до бюджету, спричинені низькими цінами на товари першої необхідності.

4. Захистити внутрішній ринок від негативного впливу зовнішньої конкуренції. Внутрішні ціни в кожній країні, як правило, відрізняються від світових, що зумовлено неоднаковим рівнем витрат на виробництво та різницею в системі оподаткування. Перевищення внутрішніх цін проти світових робить вигідним імпортування іноземних товарів. І навпаки, низький рівень внутрішніх цін стимулює експорт вітчизняних товарів. Це може завдати шкоди національним підприємствам, призвести до спаду виробництва й зростання безробіття. Для запобігання таким явищам держава використовує механізм дотування національних виробників або за допомогою ввізного мита на імпортовані товари підвищує їхні ціни до необхідного рівня. Якщо виникає необхідність стримати експорт певних товарів із країни, держава через механізм експортного мита підвищує ціни вітчизняних товарів до необхідного рівня або обмежує вивіз за допомогою нетарифних методів (квотування, ліцензування).

5. Стримати монополізм і забезпечити конкурентне середовище на ринку. Регулювання цін монополістів здійснюється або через установлення фіксованих чи граничних рівнів цін, граничних рівнів посередницько-збутових і торговельних націнок (надбавок), граничних нормативів рентабельності, або запровадженням обов'язкового декларування зміни цін. Зазначені методи мають як недоліки, так і переваги і різною мірою використовуються урядами економічно розвинених країн.

Здійснення державної цінової політики неможливе без ефективного контролю за додержанням дисципліни цін. Контроль за додержанням дисципліни цін здійснюється системою спеціальних органів, зокрема Державною інспекцією з контролю за цінами Міністерства економіки України і підпорядкованими їй

державними інспекціями АР Крим, обласних, Київської та Севастопольської міських державних адміністрацій. Головними завданнями інспекцій є: здійснення державного контролю за дотриманням установленого порядку затвердження й застосування цін; захист законних інтересів громадян; викорінення фактів зловживань суб'єктами підприємництва з метою одержання незаконних доходів за рахунок підвищення цін; експертиза економічного обґрунтування цін і тарифів; установлених підприємствами незалежно від форм власності і господарювання.

Крім державних інспекцій, право контролю за дотриманням порядку застосування цін і тарифів мають й інші державні та недержавні установи: податкові, фінансові та антимонопольні служби, комітет захисту прав споживачів.

Контроль за цінами із застосуванням економічних санкцій за порушення дисципліни цін поширюється на всіх суб'єктів господарювання, які перебувають на території України та здійснюють підприємницьку діяльність.

Важливим індикатором здоров'я економіки є інфляція, яка характеризується загальним підвищенням цін і зниженням купівельної спроможності грошей. Вона виникає не стихійно, а під впливом двох факторів: грошових — емісія паперових грошей, швидкість обертання їх, стан фінансово-кредитної системи, відношення національної валюти до інших валют; виробничих (не грошових) — монополізація виробництва, брак конкуренції, структурні перекося в матеріальному виробництві та ціновій політиці, витратний характер економіки.

Грошові фактори формують інфляцію попиту, яка виявляється у перевищенні сукупного попиту над пропозицією і виникненні надлишкової платоспроможності. Якщо зростання сукупного попиту не компенсується підвищенням пропозиції, то це призводить до інфляційного зростання цін, яке супроводжується збільшенням грошової маси. Переповнення каналів обігу грошовою масою знецінює грошову одиницю, що є найхарактернішою ознакою інфляції попиту в її класичному вигляді.

Виробничі фактори викликають інфляцію витрат (пропозиції). Причиною цієї інфляції також є гроші, але тут вони відіграють пасивну роль. Головним її імпульсом стає збільшення витрат виробництва в результаті підвищення

заробітної плати та цін на сировину, матеріали, устаткування тощо. Інфляція витрат завжди загрожує скороченням товарного забезпечення і, зрештою, породжує спад виробництва і скорочення робочих місць.

Інфляція є постійним фактором економічного життя, повна її ліквідація практично неможлива. Помірна, порівняно стабільна та передбачувана інфляція ще не створює великих проблем в економіці. Вона навіть може стимулювати певне пожвавлення виробництва та підвищення зайнятості. Але неконтрольоване зростання її сприяє розвитку негативних процесів в економіці, уражаючи виробництво, розподіл і споживання.

Боротьба з некерованою інфляцією є однією з головних проблем ДРЕ, бо на цьому наріжному камені тримається вся соціально-економічна, фінансова й банківська політика. З метою отримання інфляції та зменшення її негативних наслідків держава здійснює антиінфляційну політику.

Утілення в життя такої політики потребує від уряду розроблення антиінфляційної програми, яка визначає мету, завдання та способи реалізації її, що залежить від стадії інфляційного процесу, його інтенсивності та інших факторів. Завдання боротьби з інфляцією та обмеження масштабів інфляційних наслідків — різні й потребують різних методів регулювання.

Розділ 3. Аналіз напрямків антиінфляційної програми: зарубіжний досвід

Пом'якшити негативні соціально-економічні наслідки інфляції можливо лише в разі ефективного регулювання рівня інфляції, розробки науково обґрунтованої антиінфляційної політики. Розрізняють прогнозовану й непрогнозовану інфляцію. Особливу загрозу становить непрогнозована інфляція, у подоланні якої значну роль відіграє правильно визначена, зважена антиінфляційна політика.

Мета антиінфляційної політики держави полягає у встановленні контролю за інфляцією і досягненні прийнятних для народного господарства темпів її зростання. Спроби впоратись з інфляцією шляхом грошової рестриктивної політики в наших умовах мають значно більші негативні наслідки, ніж сама інфляція, оскільки призводять до скорочення виробництва, зростання неплатежів у всіх секторах економіки, відкладання виплат за державним зовнішнім і внутрішнім боргами. Вкрай негативні наслідки має така політика й для соціальної сфери: зростає безробіття, своєчасно не виплачуються заробітна плата, пенсії, різко знижується рівень життя населення.

Ефективна антиінфляційна політика має базуватись на об'єктивних економічно обґрунтованих системних прогнозах.

Системне прогнозування інфляційних процесів передбачає визначення тенденцій у динаміці індексу інфляції за допомогою аналітичних трендів, а також оцінки, з одного боку, - ступеня впливу причинно зумовлених монетарних, фінансових та інших макропоказників на індекс інфляції, з другого, оцінки впливу інфляції на динаміку реального валового внутрішнього продукту.

Щодо визначення тенденцій у динаміці індексу інфляції за період, що досліджується, то відсутній аналітичний тренд, який би з достатньою точністю описував зміну індексу інфляції, що свідчить про неможливість короткострокового прогнозування індексу інфляції за допомогою аналітичних трендів.

Необхідність подолання тривалої економічної кризи в Україні потребувала, насамперед, досягнення макрофінансової стабілізації як основної передумови

виходу на позитивну економічну динаміку. Макрофінансова стабілізація, у свою чергу, багато в чому залежить від стабільності національної валюти, стан якої характеризується показниками інфляції (дефляції). Інфляція з позицій макроекономічної і макрофінансової стабілізації розглядається з двох сторін. По-перше, як один з параметрів стабільності, як головний макрофінансовий індикатор. По-друге, як засіб впливу на макроекономічну рівновагу (точніше, не сама інфляція, а грошова політика).

Інфляція, як і будь-яке інше фінансове явище (бюджетний дефіцит, державний борг, валютний курс), ніколи не мала і не може мати однозначної оцінки. Це досить складне економічне, суспільне і психологічне явище. Слід відзначити, що існують два основні і найбільш типові прояви інфляції. Перший - інфляція попиту, коли домашні господарства витрачають гроші швидше, ніж виробляються і, відповідно, надходять до ринку товари та послуги. За цих умов виникає економічна ситуація, що характеризується дефіцитом товарів та послуг. Це явище було притаманне адміністративній економіці колишніх соціалістичних країн, населення яких протягом десятків років терпіло тотальний товарний дефіцит. За умов ринкової економіки "інфляція попиту", тобто зростання цін, яке спричиняється перевищенням попиту над пропозицією товарів та послуг відбувається за екстремальних умов, а саме: за умов воєн та революцій, природних катаклізмів і соціальних потрясінь.

Як стверджує основоположник теорії "інфляції попиту" видатний економіст ХХ ст. Джон Мейнард Кейнс, цей тип інфляції розвивається тоді, коли сукупний попит перевищує межі максимального використання виробничих потужностей. А така ситуація в "зрілій" економіці виникає лише за надзвичайних обставин. Головною проблемою нормально функціонуючої економіки, навпаки, є проблема збуту, реалізації, іншими словами, проблема ринку.

Другий, досить поширений тип інфляції - це "грошова інфляція", яка виникає і набуває розвитку в результаті надмірної грошової емісії та кредитної експансії. Цей тип інфляції також спостерігається під час воєнних лихоліть, післявоєнної розрухи, в умовах проведення політики "шокової терапії" в країнах перехідної

економіки. Оскільки в країнах перехідної економіки досить сильним її компонентом залишається монополізація виробництва як пережиток централізованої та високо-мілітаризованої економіки, то інфляційний процес, крім товарного дефіциту та надмірної грошової емісії, у значній мірі посилюється також монопольним диктатом цін. Водночас, економічна свобода та мотив максимізації доходів в умовах розумної державної політики все більше стимулюють підприємницьку діяльність. Починають збільшуватись інвестиції в економіку, поступово зростає виробництво, ринок щодалі більше починає наповнюватись товарами. Одночасно зростає сфера надання послуг, оскільки вона набуває великої ролі в економічному житті. За такої економічної ситуації інфляція поступово втрачає сили свого розвитку, і врешті зникають чинники, які живлять інфляційний процес. Крім того, у міру завершення завдання лібералізації цін політика "шокової терапії", що розрахована на болісний, але рішучий перехід від централізовано-розподільчої системи до системи ринкових відносин, поступається конструктивній політиці роздержавлення і приватизації. Необхідною передумовою здійснення цих завдань ринкових реформ є політика макроекономічної фінансової стабілізації з її антиінфляційним спрямуванням.

Достовірний прогноз інфляції є однією з передумов успішного проведення макроекономічної політики. Проте, зробити його доволі складно, принаймні в Україні. Причиною тому - особливості економічних перетворень, які відбувалися в нашій країні впродовж останніх років.

Не менше ніж 50 економік світу продовжують жорстко фіксувати курси своїх грошових одиниць щодо третіх валют. До них належать, наприклад, Гонконг, Мальта, Латвія, Литва, Естонія. Вибір режиму таргетування валютного курсу обумовлений тим, що він є досить ефективним інструментом зменшення інфляції, стабілізації макроекономічного середовища та зміцнення довіри населення до національної економічної політики протягом процесу економічних реформ. Ефективність цього режиму безпосередньо залежить від таких чинників, як: ступінь відкритості економіки, вимірюваний часткою імпорту у споживанні, рівень товарного заміщення, обсяг валютних резервів тощо. Проте, як свідчить

аналіз досвіду окремих країн, політика таргетування валютного курсу може мати різні наслідки. Так, серед більше десятка держав, які таргетували реальний курс, тільки у двох – Чилі та Тунісі – були досягнуті позитивні результати. Класичним прикладом країни, яка мала невдалий досвід, є Бразилія, де застосування режиму таргетування реального курсу призвело до гіперінфляції. Гіперінфляцією вважається зростання цін більш ніж на 50% на місяць. У Німеччині у 1923 р. інфляція була 3250000% на місяць. У нинішньому сторіччі рекорд належить Зімбабве – 231000000% на місяць. Режим валютного комітету ґрунтується на експліцитному законодавчому зобов'язанні обмінювати національну валюту на вказану іноземну валюту за твердим валютним курсом у поєднанні з обмеженнями емісійних органів на виконання їх законних зобов'язань. Упроваджуючи режим валютного комітету, країна імпортує довіру до валюти, що обрана як якір. Тому впровадження такого режиму доцільне в разі недовіри до монетарної влади (наприклад, у Болгарії), або при створенні центрального банку як нової інституції чи впровадженні нової валюти (Естонія, Литва). Режим валютного комітету обирається для попередження нестабільності або для відновлення конвертованості валюти під час кризи. Здебільшого він є частиною структурних коригуючих програм в економіках у стані розладу. Приклад Польщі наочно підтверджує той факт, що різні режими, засновані на таргетуванні валютного курсу, можуть бути успішними в досягненні поставлених цілей в економіці за умов комплексного та виваженого підходу до політики реформ, обґрунтованого аналізу макроекономічних змінних і координації фіскальної та монетарної політики. У той час як розвинені економіки мають досить гнучкі ринки факторів виробництва та продукції, економікам, що розвиваються, і перехідним економікам може не вистачати цієї гнучкості для достатньої потужності поглинання зміни й уникнення негативних наслідків негнучкого режиму обмінного курсу. Економіки країн, що розвиваються, більш чутливі до флуктуацій обмінного курсу, ніж економіки розвинених країн. Зокрема, в Україні існує висока залежність інфляції від коливань валютного курсу, оскільки міра

переходу девальвації в інфляцію у вітчизняних умовах є досить великою. Отже, неможливо повністю відмовитися від фіксованого валютного курсу.

Висновки

Отже, проведене мною дослідження, дає змогу зробити ряд висновків, стосовно розвитку інфляційних процесів в Україні, а також державного регулювання ціни так як вплив інфляції на ній дуже сильно відображається.

Інфляція є характерною проблемою не лише нашої держави, а й багатьох країн світу, яка має різноманітні форми прояву, що можуть залежати від політичної, економічної та соціальної ситуації в країні. Інфляція має декілька основних видів, які здійснюють характерний вплив на розвиток економіки певної країни.

Загалом, фактори впливу на інфляцію можна поділити на зовнішні та внутрішні. Інфляційному процесу притаманні два етапи розвитку: при першому етапі вплив інфляції не такий сильний, при другому етапі вплив даного процесу на економічне становище стає доволі помітним.

Вплив інфляційних процесів на економіку відображається негативно, особливо це відбувається на прикладі ціни.

Під загальною поширеною назвою «ціна» розуміється комплекс економічних понять, що входять в єдину синтетичну категорію. Реально під одним найменуванням «ціна» існує, як згадувалася вище, безліч її видів, що різняться між собою призначенням, галуззю застосування, способом формування, тому дати загальне, єдине визначення поняттю «ціна» складно. Ми будемо вважати, що ціна - це грошовий вираз вартості товару.

Держава старається контролювати рівень інфляції щоб запобігти різким коливанням цін. Адже важливим індикатором здоров'я економіки є інфляція, яка характеризується загальним підвищенням цін і зниженням купівельної спроможності грошей. Вона виникає не стихійно, а під впливом двох факторів: грошових - емісія паперових грошей, швидкість обертання їх, стан фінансово-кредитної системи, відношення національної валюти до інших валют; виробничих (не грошових) - монополізація виробництва, брак конкуренції, структурні перекося в матеріальному виробництві та ціновій політиці, витратний характер економіки.

На сучасному етапі розвитку економіки в цілому, можна здійснювати вплив на монетарну політику та контролювати інфляцію способом таргетування, який набуває все більшої популярності серед багатьох країн світу, основу якого становить підвищення відповідальності органів грошово-кредитної політики за виконання усіх поставлених ними інфляційних цілей, а також надання інфляції пріоритету порівняно з іншими цілями монетарної політики.

Список використаної літератури

1. Безкоровайна С.В. Методологія формування цінової політики підприємства/ С.В. Безкоровайна //Актуальні проблеми економіки. - 2010. - № 6. - с.31 -34.
2. Бугулов В.М. Ценообразование в условиях рынка: учебн. Пособие/ В.М. Бугулов. - К: МАУП, 2009. - 50 с.
3. Гладких Д. Державне регулювання економіки за допомогою ціноутворення/ Д. Гладких // Економіка України. - 2001р. - № 1. - с. 47-51.
4. Ільницький Д. Практика ЗЕД: пошук інформації про ціни/ Д. Ільницький // Бухгалтерія, 2011, №35/2. - с. 35-37
5. Еврухимович И.Л. Ценообразование: Учебно-методическое пособие/ И.Л. Еврухимович. - К.: МАУП, 2009 - 104с
6. Круш П. В., Клименко О. В. Інфляція: суть, форми та її оцінка. – К.: Центр учбової літератури, 2010. – 287 с.
7. Марцин В. С. Деякі підходи до регулювання інфляційних процесів на сучасному етапі розвитку економіки / В. С. Марцин // Економіка розвитку-№ 1(65). – 2014. – С. 42–48.
8. Некрасова Л.А., Белицкая Е.Р Сучасний стан та особливості регулювання інфляції в Україні/ Л.А.Некрасова, Е.Р.Белицкая// Молодий вчений, № 5 (08) травень, 2014 р.
9. Николишин Ю. Аналіз інфляційних процесів у незалежній Україні / Ю.І. Николишин, О.В. Кашперська // Інноваційна економіка. – 2013. №8. – С. 284–289.
10. Носова О.В. Національна економіка : навчальний посібник [Електронний ресурс] / О.В. Носова, 2013. – Режим доступу : http://culonline.com.ua/Books/Nazion_Econ_Popova.pdf
11. Офіційний сайт НБУ [Електронний ресурс]. — Режим доступу : <http://www.bank.gov.ua/control/uk/index>

12. Петрик О. Інфляція в Україні та її прогнозування в Національному банку / О. Петрик // Вісник Національного банку України. – 2012. – №5. – С. 8-12.

13. Статистична інформація [Електронний ресурс] // Державна служба статистики України. – Режим доступу: <http://ukrstat.gov.ua>

14. Фінансові новини: [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://finforum.org/page/index.html/_/economics/skolko-nalogov-platat-vjeurope-r10473.